

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

MEMÒRIA 2017

PATRONAT

President

Miquel Roca i Junyent

Vicepresidents

Fernando Benzo Sáinz
Jaume Collboni i Cuadrado
Lluís Puig i Gordi

Vocals

Isak Andic
Octavi Bono i Gispert
Jusèp M. Boya i Busquet
Helena Cambó i Mallol
Jordi Carulla i Font
Isidre Fainé i Casas
Manuel Forcano Aparicio
Lucas García Guirao
Miguel González Suela
Lluís Juste de Nin
Luis Lafuente Batanero
Xavier Marcé Carol
Jèp de Montoya e Parra
Valentí Oviedo Cornejo
M. Dolors Portús Vinyeta
Óscar Sáenz de Santamaría Gómez-
Mampaso
Eulàlia Serra Budallés
Ana Vallès Blasco
Rafael Villaseca Marco

Secretària

Anna Bernadàs Mena

Director

Pepe Serra Villalba

PATROCINADORS

Mecenes

Abertis
Obra Social “laCaixa”

Benefactors

Fundación Endesa
Fundación Palarq
Gas Natural Fenosa
Santander
Protectors
Fira Barcelona
Fundació DAMM
The Nando & Elsa Peretti Foundation,
Delegació a Catalunya
Transports Metropolitans de Barcelona

Col·laboradors

Agrolimen, Antiga Fàbrica de Medalles Ausió, Confraria del Cava de Sant Sadurní, Fundació Agbar, HP Printings & Solutions, S.L.U., Laie, MagmaCultura, Roca Sanitario, S.A., Valoriza Facilities

Mitjans de Comunicació

Ara, Barcelona Televisió, Cadena 100, Cadena SER, El 9 Nou, El País, El Periódico de Catalunya, El Punt Avui, La Vanguardia, Rac1 / Rac105, Regió 7, Segre, Televisió de Catalunya / Catalunya Ràdio, Time Out Barcelona

Edició: juny 2018

Fotografies:

© Museu Nacional d'Art de Catalunya
Ángel Martínez Levas © Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
Miguel López Díaz © Museu Marítim de Barcelona
© Víctor Jaenada
© Julia Pelletier / Dario Zeruto

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

MEMÒRIA 2017

PRESENTACIÓ

El 2017 ha estat un any d'activitat intensa, molt centrada en els treballs per a la nova presentació de Renaixement i Barroc, oberta al públic al gener de 2018, així com en introduir una visió més contemporània i una mirada més crítica en el fons i la forma de les exposicions temporals, en enfortir lligams nacionals i internacionals i en el treball per construir un museu més obert i més social.

Començàvem l'any amb la ratificació del director, Pepe Serra, per un període de cinc anys a la direcció del museu. El Patronat expressava així la confiança en el director i l'aposta pel projecte del Museu Nacional.

El projecte del museu ha avançat amb la renovació de les sales de la col·lecció de Renaixement i Barroc, un projecte transversal pilotat des de direcció i conservació. Ha implicat totes les àrees del museu, especialment els equips de museografia i de restauració, doncs s'han incorporat al discurs força obres que estaven a les reserves.

La recuperació d'artistes catalans mitjançant exposicions monogràfiques ha tingut continuïtat aquest 2017. S'han presentat mostres dedicades a Ismael Smith, Torné Esquius i Ramon Pichot.

La reformulació de les exposicions temporals, amb voluntat de trencar motlles i esdevenir un museu que provoca el pensament crític del visitant i que genera reflexió, ha estat una altra de les línies de treball del museu. *Insurreccions*, comissariada pel destacat filòsof Georges Didi-Huberman i *La capsa entròpica*, del compromès artista Francesc Torres, han materialitzat aquesta nova manera de presentar l'art i el patrimoni.

Gràcies a les aportacions privades, la col·lecció ha crescut amb noves obres, com ha estat el cas de l'excepcional la taula de Lluís Dalmau Decapitació de sant Baldiri, finançada per la Fundació Palarq i 200 fotografies d'Oriol Maspons gràcies a la Fundació Nando i Elsa Peretti. A través de la

Fundació Amics del Museu Nacional, s'ha adquirit una obra de Casagemas i un oli de Josep Guinovart. La col·lecció ha ampliat la seva repercussió a través dels nombrosos préstecs realitzats a museus del país i de tot el món. La projecció internacional del museu i el treball en xarxa s'ha vist reforçat així mateix a través de la participació a les trobades del grup Bizot de directors de museus de tot el món i a fòrums de coneixement internacionals a Miami, La Havana, Beijing o Cleveland.

La dimensió social del museu ha estat un dels objectius i puntals de l'activitat. Aquest 2017 hem col·laborat amb l'Hospital de la Vall d'Hebron i un col·lectiu d'artistes al projecte Omplim de colors l'hospital infantil, per fer més amable l'entorn dels infants hospitalitzats i les seves famílies. N'ha resultat un mural de 9 metres inspirat en l'obra del museu Ramon Casas i Pere Romeu en un tàndem i que ha quedat a l'hospital.

Pel que fa a organització interna, el museu ha participat en el pla pilot de Funció Pública, impulsat per la Generalitat de Catalunya, un projecte experimental per avaluar les competències i l'assoliment de resultats del personal de l'administració pública i millorar el servei públic.

**866.271 visitants
(+6% any 2016)**

COL·LECCIÓ

Aquest any s'ha treballat intensament en la nova presentació de Renaixement i barroc, que s'ha obert al públic el gener de 2018.

S'han integrat a les sales d'art medieval les 20 obres de la Col·lecció Gallardo Ballart, una de les donacions més importants en la història del Museu Nacional, i s'han incorporat a les sales d'Art Modern tres obres del llegat de Manuel Maria Bosch: *Composició* de Joan Ponç, *El Pianista* i *Soldat* de Ramon Calsina, donacions de 2016.

INTERVENCIONS

Festival Loop 2017

18 de maig de 2017 - 14 de gener de 2018

Tres vídeo-instal·lacions han dialogat amb les obres de la Col·lecció d'Art Modern: *Olympia* de David Claerbout, *Ohio at Giverny: Memory of Light* de Mary Lucier, i *Radical Videos* de Nam June Paik.

De vinyeta en vinyeta. Itinerari en clau de còmic

30 de març - 31 d'octubre

En el marc del 35è Saló Internacional del Còmic de Barcelona, estudiants de l'Escola Joso. Centre de Còmic i Arts Visuals han elaborat un recorregut en clau de còmic per 20 obres de les sales d'Art Modern. Els alumnes han interpretat les obres elaborant-ne una vinyeta que s'ha pogut veure al costat de l'obra original. Al web se'n pot consultar la versió virtual.

Barcelona 1917: La medalla a l'Exposition d'Arts Français. El llegat a les col·leccions del museu

Des del 25 de novembre

Exposició de nou medalles modernistes a la Col·lecció d'Art Modern, adquirides per la Junta de Museus a l'Exposition d'Arts Français de 1917. La mostra va organitzar-se al Palau de Belles Arts de Barcelona per acollir i substituir els cèlebres salons d'art de París, suspesos per la Primera Guerra Mundial.

INCREMENTS

Adquisició d'una obra excepcional de Lluís Dalmau

Decapitació de sant Baldri de Lluís Dalmau és la nova obra del Museu Nacional, gràcies al finançament de la Fundació Palarq. La taula gòtica, procedent de l'antic retaule major de l'església parroquial de Sant Boi de Llobregat, és una de les poques obres que es conserven del pintor.

Lluís Dalmau

Decapitació de sant Baldri

Cap a 1448

Tremp d'ou i daurat sobre fusta

Adquisició finançada per la Fundació Palarq, 2017

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/una-taula-gotica-de-lluís-dalmau-nou-ingres-al-museu/

Adquisició de 200 fotografies d'Oriol Maspons

La Fundació Nando i Elsa Peretti ha finançat l'adquisició de 200 fotografies d'Oriol Maspons (1928-2013), seleccionades entre les més de 7.000 imatges dipositades al museu l'any 2010. Està previst que formin part d'una exposició retrospectiva que el museu dedicarà al fotògraf català l'any 2019.

Josep Guinovart

Crani

1954

Oli i llapis grafit sobre tela

Adquisició finançada per la Fundació
Amics del Museu Nacional, 2017

Revers: *Cap de dona*

Carles Casagemas

Parella de vells

1900-1901

Sanguina i tinta a la ploma sobre paper

Adquisició finançada per la Fundació

Amics del Museu Nacional, 2017

Diner encunyat per Carlemany, emperador d'Occident

801-812

Plata

Dipòsit del Museo Arqueológico
Nacional, 2017

RESTAURACIONS

S'han intervingut obres per a totes les exposicions que s'han celebrat aquest any i s'han restaurat gran part de les peces exposades a la mostra *Ismael Smith, la bellesa i els monstres*, moltes de les quals es conservaven a les reserves del museu i no havien estat mai restaurades.

Neteja amb hidrogel de l'aquarel·la *Escena de circ* de P. Torné Esquiús, 1909-1913

Intervenció de l'obra *Juerga* de Ramon Pichot, 1900

[Article al blog]

[blog.museunacional.cat/
restauracio-de-tres-guixos-inedits-
dismael-smith/](http://blog.museunacional.cat/restauracio-de-tres-guixos-inedits-dismael-smith/)

- La remodelació de la Col·lecció de Renaixement i barroc ha comportat la intervenció de nombroses obres: s'ha revisat l'estat de conservació d'un centenar de peces, s'han canviat emmarcaments, s'han fet exàmens i anàlisis d'obres rellevants i s'ha actuat en profunditat en més d'una vintena de peces. Destaca la restauració de la pintura de grans dimensions de Paolo de Matteis, *El rei Venceslau IV sentència sant Joan Nepomucè*, dipòsit de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi que formarà part de la nova presentació.

**S'han intervingut
1.437 obres**

PRÉSTECs

Es destaquen:

- *Retrat del meu pare* de Salvador Dalí per a l'exposició *Dalí / Duchamp* de la **Royal Academy of Arts** de Londres. El 2018 la mostra itinerarà al **The Dalí Museum** de St. Petersburg, Florida (EUA).
- Una pintura del Llegat Cambó per a l'exposició *Fragonard: The Fantasy Figures* de la **National Gallery of Art** de Washington.
- Cinc obres modernistes per a la mostra *Hokusai and Japonisme* del **National Museum of Western Art** de Tòquio.
- Un conjunt de 19 obres de Marià Fortuny per a l'exposició antològica *Fortuny (1838-1874)* del **Museo del Prado** de Madrid.
- Sis obres de la Col·lecció d'Art Modern per a l'exposició *González, Picasso en vrienden* del **Gemeentemuseum Den Haag** (La Haia).
- Onze obres per a la mostra *Olga Sacharoff: pintura, poesia i emancipació*, organitzada pel **Museu d'Art de Girona** per posar en valor la trajectòria d'aquesta pintora russa vinculada a l'art català de la postguerra, en el 50è aniversari de la seva mort.

Dues exposicions coorganitzades pel museu i amb un conjunt destacat d'obra de la institució han itinerat per diversos punts de la geografia espanyola: *Temps de somni: Andalusia a l'Imaginari* de Fortuny a l'**Alhambra** de Granada i al **CaixaForum** de Saragossa i Sevilla, i *Ramon Casas, la modernitat anhelada* al **Museu de Maricel** de Sitges i al **CaixaForum** de Madrid i Palma.

Préstecs per a *Temps de somni: Andalusia a l'Imaginari* de Fortuny

**S'han deixat en préstec
1.349 obres a 59
institucions nacionals i
internacionals. L'augment
respecte els anys anteriors
s'ha produït per l'increment
d'exposicions itinerants.**

Préstec per a *Ramon Casas, la modernitat anhelada*

EXPOSICIONS

INSURRECCIONS

Comissari: Georges Didi-Huberman

24 febrer - 21 maig 2017

#Insurreccions

Georges Didi-Huberman, filòsof i historiador de l'art, ha reflexionat sobre les emocions col·lectives i els fets polítics que comporten insubmissió, agitació política, moviments socials i revoltes. La mostra, organitzada pel Jeu de Paume, ha comptat amb la col·laboració del Museu Nacional per aportar una visió única i específica en la seva presentació a Barcelona.

21.062 visites

[Vídeo]

<https://www.youtube.com/watch?v=L5H87dL2Htc>

TORNÉ ESQUIUS

POÈTICA QUOTIDIANA

7 abril - 9 juliol 2017

#TornéEsquius

Exposició monogràfica dedicada a Torné Esquius (1879-1936), pintor i dibuixant amb una producció de gran singularitat que escapava a les propostes modernistes i noucentistes del seu temps. La mostra s'emmarca en la línia de recuperació d'artistes catalans i ha sigut el resultat d'un llarg treball de recerca que ha permès desplegar l'artista en tota la seva complexitat.

16.759 visites

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/torne-esquius-un-artista-desplacat-dels-canons-oficials/

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

TORNÉ
ESQUIUS

POÈTICA QUOTIDIANA

7 abril - 9 juliol 2017

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

En la Reducció
d'Espai
Representant el
Món d'Esquius

Patrocina

abertis

FRANCESC TORRES

[La capsa entròpica]

El museu d'objectes perduts

20/10/2017 – 14/01/2018

#FrancescTorres

L'exposició, a mig camí entre el comissariat i l'obra d'art, ha explorat la col·lisió frontal entre la història i la cultura. Amb l'objectiu de reflexionar sobre la lluita constant dels museus per preservar el que queda després de tot tipus de destrucció, l'artista Francesc Torres s'ha capbussat en les reserves del museu i ha fet emergir obres d'art que han estat censurades, mutilades, destrossades o amagades per múltiples raons.

La mostra ha rebut el Premi ACCA 2017 en la categoria de Projecte Artístic.

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

**FRANCESC
TORRES**
[La capsa entròpica]
**El museu
d'objectes
perduts**

20/10/2017 – 14/01/2018

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

Plaça de les Glòries,
100-101
08018 Barcelona

VIDEOLAB

[Vídeo]

<https://youtu.be/uywaAm4VVak>

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/francesc-torres-els-secrets-mes-ben-guardats-del-museu/

LA BELLESA I ELS MONSTRES

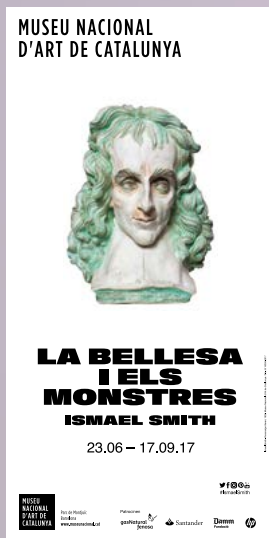
ISMAEL SMITH

23.06 – 17.09.17

#IsmaelSmith

Josep Casamartina ha comissariat l'exposició dedicada a Ismael Smith (1886-1972), figura transgressora, provocadora i complexa que la història de l'art català tenia pendent revisar a fons. L'exposició ha ofert una visió panoràmica de la producció multidisciplinària d'aquest artista que no va encaixar mai en el món d'ordre del noucentisme. L'exposició ha rebut el Premi ACCA 2017 en la categoria de Recerca.

22.533 visites

Ramon Pichot

D'Els Quatre Gats a la Maison Rose

29.09.2017 - 21.01.2018

#RamonPichot

S'ha presentat, per primera vegada, una visió global de l'obra de Ramon Pichot (1871-1925), figura oblidada de l'art català de finals del segle XIX. La mostra, comissariada per Isabel Fabregat, ha proposat un itinerari vital i artístic a través de tres llocs clau per a l'artista: la Barcelona modernista, el París d'inicis del segle XX i Cadaqués, paisatge inspirador i lloc de trobada. L'any 2018 l'exposició itinerarà al Caixa Fòrum de Lleida i Girona.

20.139 visites

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/ramon-pichot-algunes-curiositats-sobre-lartista/

INTERVENCIONS ARTÍSTIQUES SOBRE LA COL·LECCIÓ

Professionals del museu, creadors, educadors i públic s'han trobat per explorar la col·lecció amb noves mirades a l'Espai educArt.

Explorant l'or. Investiguem el daurat en les pintures del museu

9 de març - 18 de juny

Prenent com a fil conductor el daurat, la mostra ha permès donar un cop d'ull a la feina de l'equip de restauració i conservació preventiva del museu. S'han explicat les tècniques i instruments que s'utilitzaven per representar l'or en la pintura mural i els retaules d'època medieval, i els diversos criteris d'intervenció que s'han seguit fins a l'actualitat. Al web es pot consultar un itinerari virtual del projecte.

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/or-i-daurat-a-l-art-medieval/

**Synthesis. Màster de Creació Artística Contemporània
de la Facultat de Belles Arts (UB)**

6 de juliol - 24 de setembre

La cerca constant de nous interlocutors amb qui dialogar ha portat quatre estudiants de la Universitat de Barcelona a mostrar les seves obres amb la mateixa valentia que la d'un nedador segons abans de llançar-se a la piscina, per il·lustrar què significa la cerca d'un llenguatge dins un projecte artístic personal.

{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7...}

10 d'octubre de 2017 - 4 de febrer de 2018

El matemàtic i artista Pep Vidal ha reflexionat sobre la mesura de les coses amb un projecte en què ha proposat el diàleg entre dos volums iguals, instal·lats en dos espais diferents: una tenda de campanya col·locada a la Sala Oval, i una massa amorfa situada a l'Espai educArt.

ACTIVITATS

La col·laboració amb entitats i institucions culturals ha generat un ampli programa d'activitats que ha omplert el museu de música, cinema, dansa, teatre, conferències i jornades d'estudi, entre d'altres.

Dia Internacional de les Dones

8 de març

S'ha celebrat amb jornada de portes obertes per a les dones i amb la programació de l'òpera performance Cova - un ritual de Cia. Humus Sapiens, una recopilació d'àries censurades al llarg de la història per parlar de sentiments, amor, sensualitat i allò prohibit. El museu també ha proposat els itineraris virtuals Dones artistes i L'evolució de la dona.

Col·leccionistes que han fet museus

8 de maig

Jornada dedicada als principals noms propis del col·leccionisme català, com Francesc Cambó, Enric Batlló o Lluís Plandiura, que amb el seu interès van contribuir a la formació de la col·lecció del Museu Nacional i la d'altres institucions patrimonials.

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/colleccionistes-que-han-fet-museus/

[Programa]

www.museunacional.cat/ca/activitats/jornada-colleccionistes-que-han-fet-museus

Música per emmarcar

Del 10 al 31 de maig

Cicle de concerts en què s'ha generat un diàleg interdisciplinari entre les composicions musicals i les obres de la col·lecció. Quatre grups de cambra formats per estudiants del Conservatori del Liceu han interpretat peces des del classicisme a l'actualitat i d'origens geogràfics molt diversos.

Els anys teòrics (avantguardes, 1962-1979). Art i crítica, del pop al conceptual

29 i 30 de novembre i 1 de desembre

Simposi sobre la teoria, la crítica i la pràctica artística a Catalunya, València i les Illes Balears durant les dècades dels 60 i 70, anys marcats per l'emergència del Pop Art i la Nova Figuració i la superació dels posicionaments existencialistes de postguerra. La trobada s'ha presentat com la continuació de La imaginació noucentista (2008) i La modernitat cauta (2013), dins el projecte de recerca La teoría y crítica del arte en Cataluña, Valencia y Baleares entre 1880 y 1980 de la Universitat Pompeu Fabra.

[Programa]

www.museunacional.cat/ca/activitats/simposi-els-anys-teorics-avantguardes-1962-1979-art-i-critica-del-pop-al-conceptual

Museum Quiz Summer Tour: Què t'hi jugues?

12 de juliol

Nova activitat a la fresca d'aquest estiu, per gaudir de la màgia dels museus de nit en un ambient distès en què s'han desafiat els coneixements dels participants amb preguntes relacionades amb la temàtica del museu.

23.499 persones han participat en les activitats del Museu Nacional

De la dracma a l'euro. Sistemes i unions monetàries a l'occident d'Europa

XXI Curs d'història monetària hispànica

29 i 30 de novembre

[Programa]

www.museunacional.cat/ca/activitats/xxi-curs-dhistoria-monetaria-hispanica-de-la-dracma-leuro-sistemes-i-unions-monetaries-loccident-deuropa

S'han celebrat, a més, altres activitats que el museu realitza de manera periòdica, entre les quals destaca: el cicle de conferències Art i Història als museus de Barcelona; el curs d'Els Juliols de la UB Heterodoxos, singulars i estigmatitzats a la història de l'art, coincidint amb l'exposició dedicada a Ismael Smith; el cicle de cinema Per amor a les arts; el festival d'arquitectura 48H Open House Barcelona; i el cicle Literatura europea i patrimoni de la UOC.

EDUCACIÓ

El museu ha iniciat un procés de canvi per situar el visitant com a protagonista de l'acció educativa. S'han dissenyat noves activitats que fomenten l'interès, el debat i l'esperit crític mitjançant l'ús directe de l'obra d'art i les *estratègies de pensament visual*.

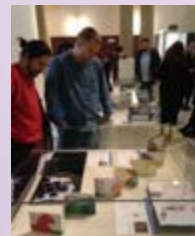
[Article al blog]

blog.museunacional.cat/treballant-pel-canvi-el-laboratori-de-leducacio/

I+R: II·lustració + Romànic. Mostra de projectes integrats

9 de març - 25 de juny

Mostra dels projectes de fi de grau que han realitzat els alumnes d'II·lustració de l'Escola d'Art La Industrial. Els estudiants s'han inspirat en les obres d'art romànic del museu per estimular idees narratives pròpies i singulars i crear àlbums il·lustrats enquadernats per ells mateixos.

L'art arriba a l'hospital

El col·lectiu d'artistes Boa Mistura s'ha inspirat en l'obra del museu *Ramon Casas i Pere Romeu en un tàndem* per pintar un gran mural a l'Hospital Maternoinfantil Vall d'Hebron. L'hospital, l'empresa DKV i el Museu Nacional han col·laborat amb l'objectiu de fer més agradable l'espai i millorar el benestar emocional dels nens i adolescents hospitalitzats, que han participat de manera activa en la creació del mural, així com els guanyadors del DKV Fresh Art 2017 en la categoria de graffiti.

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/omplim-de-colors-l-hospital-infantil

[Vídeo]

<https://youtu.be/94fKxWJtJeQ>

Creadors en Residència: *Quo vadis - On vas*

L'artista Víctor Jaenada i els alumnes de l'Institut Les Corts han ideat i realitzat conjuntament una fotografia de grans dimensions en què el món clàssic i el món contemporani dialoguen a partir de temes tan universals com l'amor, la mort o el poder.

[Blog del projecte]

bloccsenresidencia.bcn.cat/lescorts1617/

**El programa escolar ha
rebut 49.476 alumnes**

FAMÍLIES I LLEURE

Dissabtes amb artistes

A sota el museu hi ha la platja engloba tres accions de creació col·lectiva ideades per artistes emergents de la Sala d'Art Jove amb l'objectiu d'apropar el museu a les famílies: *El viatge estàtic de les pedres*, *Aixecar un edifici amb un dit* i *Monstres romànics*.

Diumenges amb petits i grans

Les activitats familiars *Voliaines* i *Què està passant aquí?* *Converses en família* han proposat als nens d'entre 3 i 12 anys passejar per les sales del museu i connectar de forma activa amb les obres d'art.

El misteri de la sala 45. Una investigació policial al museu

Els nens i nenes del casal d'estiu han trobat una pintura del museu que havia desaparegut. Gràcies als jocs de pistes, els tallers amb artistes, les sortides pel barri, i a una nit màgica al museu s'ha pogut detenir al lladre, ni més ni menys que l'artista Aldo Urbano de la Sala d'Art Jove.

[Vídeo resum]

<https://www.youtube.com/watch?v=HWrjbc9xFnY&feature=youtu.be>

A les activitats de formació han assistit 170 mestres, professors i estudiants de les facultats de formació del professorat i pedagogia

Un festí de naturales mortes: El gran banquet

La dibuixant i serigrafista Julia Pelletier ha organitzat un gran festí de Nadal amb un àpat dibuixat i volumètric. Els participants han omplert una taula ben parada amb propostes de menú inspirades en les fruites, verdures, animals i objectes de les naturales mortes del museu.

PROGRAMA COMUNITARI

Apropa Cultura

En el marc del programa per a la inclusió social de col·lectius vulnerables, el museu ha organitzat visites guiades, tallers i activitats participatives adequades per promoure i facilitar l'accés al museu de prop de 1.000 persones de 94 associacions i entitats socials.

La Fundació Joan Miró i el Museu Nacional han organitzat un taller de descoberta i exploració fotogràfica per a educadors socials a partir de l'arquitectura. Una activitat formativa del projecte *Educa amb l'Art*, ideada per l'associació A Bao A Qu.

FORMACIÓ MUSEOGRÀFICA

Museu Nacional Pro: professionals, projectes i processos, mòdul del Màster en Anàlisi i gestió del patrimoni artístic de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
Master class per al MBA de la Universitat de Boston.

Curs d'especialització **Estratègia digital en organitzacions culturals**, codirigit i coorganitzat conjuntament per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i el Museu Nacional.

Sessió d'**Estratègia digital** al Museo Arqueológico Nacional de Madrid dins el curs per a professionals de museus.

Mòdul d'**Estratègia digital** del Màster de Gestió Cultural de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC).

Organització de la conferència d'Allegra Burnette (abans Directora Creativa de Digital Media al MoMA) sobre **Visitor Journey** per a professionals de museus.

Seminari **Experiència d'usuari**, per a la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya.

Seminari **Parlem d'art. Les Estratègies de Pensament com a eina educativa**, sobre la metodologia *Visual Thinking Strategies*. Coorganitzat per l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB, el Museu Picasso i el Museu Nacional.

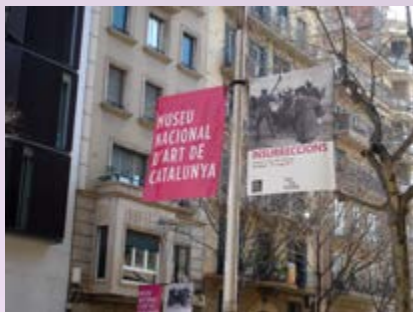
MATERIALS DE COMUNICACIÓ

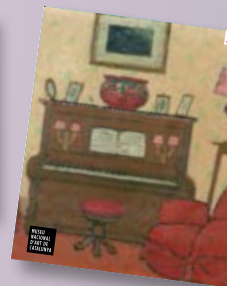
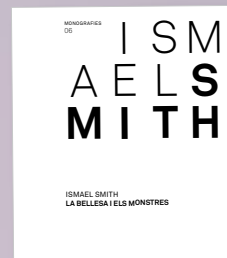
DASSAULT IS HERE JULIEN

L'ART ROMANIC, GOTIC I MODERN
DEUTS PER A TU DE MATINADA

COMUNICACIÓ EXPOSICIONS

PUBLICACIONS

ACCIÓ DIGITAL

S'ha intensificat l'acció a les xarxes socials, especialment per a l'exposició *Francesc Torres. La capsa entròpica*, amb 143.577 usuaris impactats a Facebook i 12.594 interaccions dels usuaris, 170.704 visualitzacions a Twitter, i un concurs a Instagram amb 254 fotografies fetes pels visitants.

S'han creat nous itineraris virtuals al web, com un recorregut interpretatiu en català, castellà i anglès de la nova presentació de Renaixement i barroc.

Dades del web, blog i xarxes socials a 31 de desembre de 2017

WEB			BLOG
Visites	Pàgines vistes	Durada mitjana visita	Lectures
734.401	3.664.752	2'58 min	53.843

Xarxes socials	Amics / seguidors	Increment respecte 2016
Facebook	78.910	7,22%
Twitter	53.817	8,7%
Instagram	9.209	(perfil obert el març de 2017)

Col·laboració amb la Mobile World Capital

El museu ha col·laborat en diversos projectes d'impuls de la tecnologia mòbil:

- Projecte pilot de **Big Data** “El turista connectat”, en què han participat set equipaments de Barcelona per conèixer els comportaments dels visitants a la ciutat. S'ha presentat durant el *Mobile World Congress*.
- Primera edició de la **Mobile Week Barcelona**, en què el museu ha participat amb l'exposició durant un mes d'una de les creacions artístiques guanyadores, la instal·lació interactiva **#PLUG** de Random Happiness (Gastón Lisak i Nicole Vindel) i formant part de la taula de debat “Vida mòbil i nous consums culturals”.

#PLUG, instal·lació interactiva al museu durant la *Mobile Week Barcelona*.

Analítica digital

El museu ha participat de manera molt activa en la preparació de la jornada *Coneixent els públics virtuals dels museus*, organitzada per l'Observatori de Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya al MACBA.

Portal Fotografia a Catalunya

En el marc del Pla Nacional de Fotografia, s'ha continuat la tasca a la comissió del Portal i s'ha doblat el nombre de fotografies consultables en línia, prop de 6.000, així com dels recursos relacionats amb la fotografia. S'han definit línies de millora pel 2018 pel que fa a la captació d'autors, la creació de continguts i la usabilitat del web.

Participació del museu en fòrums internacionals

- Assessors del projecte europeu ViMM (Virtual Multimodal Museums), finançat pel programa Horizon 2020 amb l'objectiu de crear una xarxa europea d'institucions i empreses relacionades amb el sector dels museus, la cultura i les tecnologies digitals. La Universitat Pompeu Fabra lidera un dels packs de treball i coordina el grup de treball d'àmbit català.
- Comitè internacional del congrés Museums and the Web i jurat dels premis Best of the Web a Cleveland, Ohio (EUA).
- Participació en el XII Taller de Investigaciones Históricas y Museológicas a La Habana (Cuba), amb la ponència "El usuario en el centro: lo digital y la mediación tecnológica, dos conceptos en auge".
- Convidats a compartir experiències digitals al Palace Museum de la Ciutat Prohibida a Beijing (la Xina), amb la ponència "Digital as a Transformation-Driver in Museums".

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/10-punts-clau-del-congres-museums-and-the-web-2017/

[Article al blog]

blog.museunacional.cat/accio-digital-als-museus-de-la-xina-palace-museum-de-beijing-i-altres/

Ponència sobre l'acció digital del Museu Nacional, al Palace Museum.

MÀRQUETING

Accions de promoció comercial entre el sector de professionals del turisme

Participació en les principals fires, *workshops* i missions de promoció entre professionals del sector turisme, amb ofertes específiques pels diferents mercats internacionals:

- Fam Trip - Visita prospecció empresa Tumlare, mercat asiàtic (gener)
- FITUR 2017, Madrid (gener)
- Press Trip - Barcelona Turisme, mercat d'EUA i Mèxic (febrer)
- Press Trip - Bloggers, mercat xinès (febrer)
- *Workshop* d'ACT i TB, en origen a Miami, Houston i Mèxic (març)
- ULCO Université Litoral Côte d'Opale, mercat francès (març)
- Press Trip - SCP, mercat europeu (abril)
- Press Trip - Hotel W / Ricardo Cavolo, Barcelona (maig)
- Press Trip - Skyscanner.net, mercat de Regne Unit (maig)
- Press Trip China - mercat xinès (maig)
- Visita Trip Bloggers - mercat argentí (maig)
- FITCat'17, Barcelona (novembre)
- *World Travel Market*, Londres (novembre)
- I Jornada Tècnica i *Workshop* Interadherits ACT, Barcelona (desembre)

Signatura de nous acords de col·laboració amb canals de venda: Get Your Guide (mercat d'Alemanya i Regne Unit), Tiquets (mercat d'EUA, França i Espanya), i el punt de venda i promoció turística del Palau Moja.

Workshop d'ACT i TB, en origen a Miami, Houston i Mèxic.

**La gestió dels canals
d'intermediació
directament gestionats
han aportat 2.933 nous
visitants i 26.182 €
d'ingressos directes**

Promocions associades a públic local

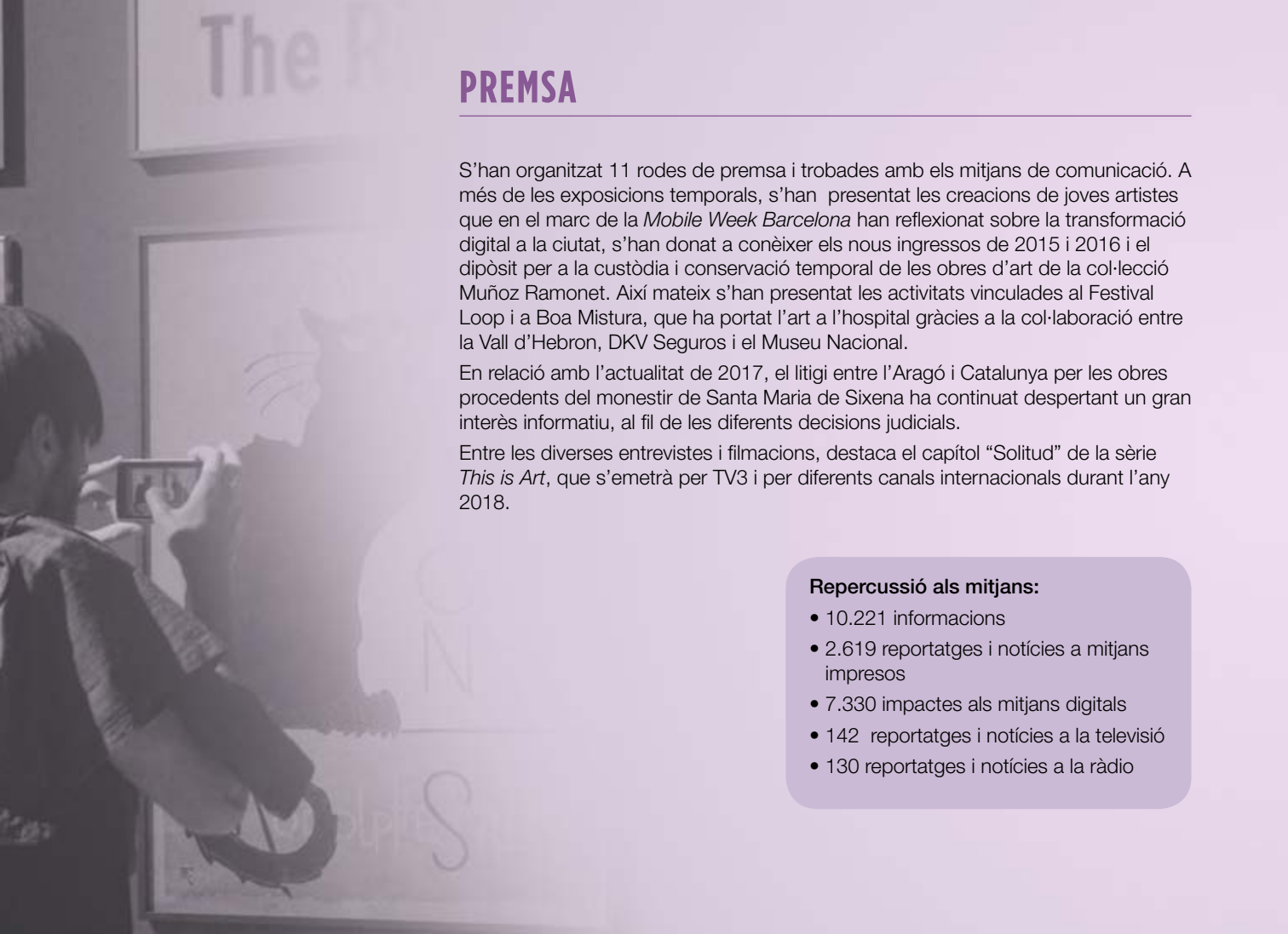
Accions i promocions puntuals fruit d'aliances amb: Club TR3SC, dinar a l'Òleum i visita a *Ramon Pichot. D'Els Quatre Gats a la Maison Rose*; Ara i El País, visites pels subscriptors a *Insurreccions*; Club Subscriptors La Vanguardia, nit artística exclusiva; Universitat de Barcelona, promoció de *Francesc Torres. La capsa entròpica [El museu d'objectes perduts]*; ACEGAL, amb motiu del Pride Bcn 2017 promoció d'*Ismael Smith, la bellesa i els monstres*; 48H Open House; Barcelona Gallery Weekend; Ruta del Modernisme; Zurich Marató de Barcelona.

S'ha mantingut un nivell d'ingressos proper al 1.000.000 €, malgrat la crisi del sector del turisme de reunions dels darrers mesos de l'any.

Accions de promoció comercial entre professionals del sector del turisme corporatiu:

- *Workshop* MEET Catalunya 2017, Lloret de Mar (juny)
- Fira IBTM World 2017, Barcelona (novembre)

A person is seen from the side, holding a smartphone to take a photo of a chalkboard. On the chalkboard, there is a drawing of a cat and some faint text. The background is a light purple color with a horizontal line.

PREMSA

S'han organitzat 11 rodes de premsa i trobades amb els mitjans de comunicació. A més de les exposicions temporals, s'han presentat les creacions de joves artistes que en el marc de la *Mobile Week Barcelona* han reflexionat sobre la transformació digital a la ciutat, s'han donat a conèixer els nous ingressos de 2015 i 2016 i el dipòsit per a la custòdia i conservació temporal de les obres d'art de la col·lecció Muñoz Ramonet. Així mateix s'han presentat les activitats vinculades al Festival Loop i a Boa Mistura, que ha portat l'art a l'hospital gràcies a la col·laboració entre la Vall d'Hebron, DKV Seguros i el Museu Nacional.

En relació amb l'actualitat de 2017, el litigi entre l'Aragó i Catalunya per les obres procedents del monestir de Santa Maria de Sixena ha continuat despertant un gran interès informatiu, al fil de les diferents decisions judicials.

Entre les diverses entrevistes i filmacions, destaca el capítol "Solitud" de la sèrie *This is Art*, que s'emetrà per TV3 i per diferents canals internacionals durant l'any 2018.

Repercussió als mitjans:

- 10.221 informacions
- 2.619 reportatges i notícies a mitjans impresos
- 7.330 impactes als mitjans digitals
- 142 reportatges i notícies a la televisió
- 130 reportatges i notícies a la ràdio

PÚBLIC

L'augment s'ha produït, sobretot, per l'increment de visitants a la col·lecció i ha mantingut la tendència ascendent iniciada l'any 2013. La dada és més valuosa si pensem que correspon a un any en què les sales que acullen la Col·lecció de Renaixement i barroc han estat tancades 7 mesos per preparar la nova presentació i que al darrer trimestre de l'any el context al país va provocar una davallada de visitants.

Nit dels museus: **9.553 visitants**

Nit del Museu Nacional: **4.904** visitants (el tancament d'accés per l'avinguda Maria Cristina amb motiu del Saló del Automòbil, va comportar un descens notable de visitants)

Terrasses-Mirador: **81.561** visitants

**Assistència de públic
durant les hores gratuïtes
dels dissabtes a la
tarda: 107.559 persones
(increment del 7%
respecte al 2016)**

**866.271 visitants
(+6% any 2016)**

Nou plànol del museu

Aquest any s'ha posat a disposició del visitants un nou plànol amb 20 obres destacades de la col·lecció per fer més efectiva la visita. Estan disponibles en quatre idiomes: català, castellà, anglès i francès.

Nous continguts per a les guies multimèdia

El museu ha ampliat els continguts d'Art Modern i ha posat en marxa el nou recorregut per les sales de Renaixement i barroc. Actualment la guia multimèdia disposa d'un total de 102 *tracks*, subtítols i sistema de signogüies, és disponible en vuit idiomes: català, castellà, anglès, francès, japonès, rus, italià, i des d'aquest any també en xinès.

ORGANITZACIÓ

Direcció del Museu Nacional

El 2017 el Patronat ha renovat, per unanimitat, la seva confiança en Pepe Serra per dirigir el museu durant un període de cinc anys més. Ha valorat especialment la seva creativitat, els resultats de la seva gestió i la capacitat per projectar la institució en l'àmbit nacional i internacional.

Grup Bizot

El director del museu ha participat en la trobada del Grup Bizot, format pels responsables dels grans museus internacionals, que s'ha celebrat a l'Índia.

Museus 2030. Pla de Museus de Catalunya

S'ha presentat al Museu Nacional el pla estratègic que preveu la inversió per part del Departament de Cultura de 215 milions d'euros als museus catalans en els pròxims quatre anys. El Pla 2018-2021 inclou actuacions globals per al conjunt d'equipaments museístics i integra objectius a curt i mig termini amb estratègies a 10 anys vista.

Xarxa de Museus d'Art

Amb la voluntat de facilitar i dinamitzar els préstecs i dipòsits entre els museus de la Xarxa, el Museu Nacional ha prestat obres per a les exposicions del **Museu d'Art de Girona**, el **Museu d'Art Jaume Morera**, el **Museu de Valls**, el **Museu Maricel**, el **Museu de Cerdanyola** i el **Museu Comarcal de Manresa**. També ha cedit peces en dipòsit al **Museu Abelló**, al **Museu de Lleida: diocesà i comarcal**, al **Museu d'Art de Girona** i a l'**Institut Municipal Reus Cultura**

Exposició *El paisatge noucentista sitgetà. Cent anys de Cala Forn (1917)*, de Joaquim Sunyer al Museu de Maricel

UN MUSEU COMPROMÈS

El Museu Nacional ha aprovat l'auditoria que permet renovar el certificat IQNet SR10, i consolida la voluntat, iniciada fa quatre anys, de ser una institució que ha fet de la Responsabilitat Social un eix central.

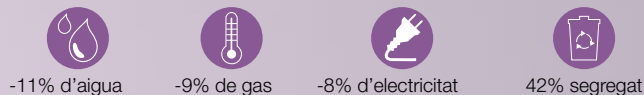
Pla pilot d'avaluació

El museu ha participat en un pla pilot de Funció Pública, depenent de la Generalitat de Catalunya, per avaluar les competències, el rendiment i l'assoliment de resultats del personal de l'administració pública. Es tracta d'una mesura experimental que ha de permetre millorar els sistemes d'avaluació i aprofundir en la integració dels objectius estratègics i individuals de cada empleat per consolidar la seva implicació i compromís amb els resultats de l'organització.

Enquesta de clima laboral

El Comitè de Responsabilitat Social ha realitzat una enquesta a l'equip humà del museu amb l'objectiu de conèixer l'opinió del col·lectiu sobre qüestions que afecten el seu benestar. La participació ha sigut del 80% i els resultats s'han fet arribar a la direcció per tal que pugui prendre les mesures correctives necessàries.

Estalvi de consum energètic 2017

La **certificació energètica** de l'edifici correspon a la lletra **E**, amb l'objectiu d'obtenir la certificació ISO 5001 abans d'acabar l'any 2018.

Les mesures adoptades pel museu han generat beneficis en forma d'estalvi energètic, tot i que s'ha de seguir treballant per assolir els objectius bianuals establerts l'any 2015: la reducció energètica total ha estat del 8,63% i, per tant, no s'ha assolit l'objectiu del -10%; el consum d'aigua ha baixat, però s'ha incrementat respecte al 2015 i no s'ha assolit l'objectiu del -5%; i la segregació de residus ha estat del 41,9%, no assolint l'objectiu bianual (sense comptabilitzar la segregació de les empreses proveïdores de serveis, el museu ha segregat el 75%)

Magic Line, el museu camina

5 de març

Onze treballadors del museu han participat en la caminada solidària organitzada per L'Hospital de Sant Joan de Déu. L'equip ha recorregut 20 km i ha recaptat 340 € per a persones en situació vulnerable.

Mercat solidari

19 i 26 de juny

El museu ha organitzat un mercat solidari a la Sala Oval en què s'han recollit 675 €. La recaptació s'ha destinat als nens de l'orfanat Casa do Gaiato de Mozambic, a través de l'ONG *Regala sonrisas*.

José Manuel Hoyos, president de la Fundación Mozambique Sur, ens diu a la seva carta:

“Los niños de la Casa do Gaiato son chavales que han tenido la mala suerte de perder a sus padres o de ser abandonados (...). Gracias a vuestro regalo, vamos a proporcionar numerosos productos que se necesitan para el día a día de la Casa”

MEMÒRIA ECONÒMICA

Ingressos	2017
1. Aportacions administracions	10.561.645
2. Ingressos propis no financers	3.455.717
Entrada taquilla	1.752.209
Lloguer espais	938.516
Altres vendes	228.926
Concessions	536.065
3. Patrocinis	967.224
En metàl·lic	766.372
En espècies	200.852
Total ingressos corrents	14.984.585
4. Ingressos per a operacions financeres	735.141
i de capital	735.141
5. Finançament afectat per inversions en exercicis següents	197.941
Total ingressos	15.917.667

Despeses	2017
1. Despesa de personal	5.734.821
2. Despesa estructural sense personal	6.822.018
3. Programació i projectes	2.065.853
4. Altres	95.505
Total despesa corrent	14.718.197
5. Operacions financeres i de capital	1.155.589
Total despeses	15.873.786

Respecte al 2016 hi ha hagut un increment en el nombre de recursos totals obtinguts

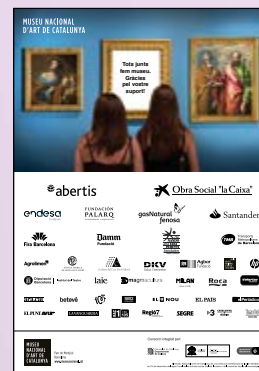
PATROCINI

Empreses i entitats que han col·laborat amb el Museu Nacional:

	Nombre convenis	Aportació en diners	Aportació en espècie	Valor total
Empreses mecenes, benefactores i protectores	8	730.000,00	265.000	995.000,00
Empreses col·laboradores	12	142.000,00	98.921,28	240.921,28
Mitjans de comunicació	14		988.700,00	988.700,00
Altres	3	209.008,69		209.008,69
Total	36	1.081.000,69	1.352.621,28	2.433.621,97

Aquesta informació fa referència als convenis de patrocini signats o vigents el 2017. Les aportacions poden ser rebudes en aquest o en futurs exercicis.

Destaquen els acords destinats al finançament de les exposicions temporals *Torné Esquiús. Poètica quotidiana* (2017), *Ismael Smith, la bellesa i els monstres* (2017) i *Gala Salvador Dalí. Una habitació pròpia a Púbol* (2018), així com els destinats al finançament de les activitats educatives i culturals o aquells que es destinen a les funcions bàsiques del museu, com la preservació i difusió de les obres d'art o la nova presentació de la Col·lecció de Renaixement i barroc.

Anunci als mitjans d'agraniment als patrocinadors

AMICS DEL MUSEU NACIONAL

Aquest any, 2.791 persones han donat suport al museu com a membres dels Amics del Museu Nacional, un 2% més respecte a l'any anterior.

Gràcies a les aportacions de l'entitat, el museu ha adquirit dues noves obres, el dibuix Parella de vells, una de les darreres creacions de Carles Casagemas, i l'oli Crani de Josep Guinovart, que s'emmarca dins el període figuratiu de l'artista i té la singularitat de comptar amb un retrat femení en el mateix revers de la pintura.

Campanya solidària “Cap nen sense cultura”

Els Amics s'han sumat a aquesta iniciativa per facilitar la participació de famílies socialment i econòmicament vulnerables al FLIC, festival de literatura per a famílies. S'han recaptat 1.000 € que s'han destinat a becar 71 infants i a cofinçar les activitats de Nadal del museu.

**66 activitats ofertes a
292 grups, amb un total
de 5.900 assistents. Les
activitats han registrat
un 75% d'ocupació**

TEXTO EN CASTELLANO

2017 ha sido un año de intensa actividad, muy centrada en los trabajos para la nueva presentación de Renacimiento y Barroco, abierta al público en enero de 2018, en introducir una visión más contemporánea y una mirada más crítica en el fondo y la forma de las exposiciones temporales, en fortalecer vínculos nacionales e internacionales y en la tarea de construir un museo más abierto y más social.

Empezábamos el año con la ratificación del director, Pepe Serra, por un periodo de cinco años en la dirección del museo. El Patronato expresaba así la confianza en el director y la apuesta por el proyecto del Museu Nacional.

El proyecto del museo ha avanzado con la renovación de las salas de la colección de Renacimiento y Barroco, un proyecto transversal pilotado desde dirección y conservación. Ha implicado a todas las áreas del museo, especialmente a los equipos de museografía y restauración, pues se han incorporado al discurso numerosas obras que estaban en las reservas.

La recuperación de artistas catalanes mediante exposiciones monográficas ha tenido continuidad este 2017. Se han presentado muestras dedicadas a Ismael Smith, Torné Esquius y Ramon Pichot.

La reformulación de las exposiciones temporales, con voluntad de romper moldes y convertirnos en un museo que provoque el pensamiento crítico del visitante y que genere reflexión, ha sido otra de las líneas de trabajo. *Insurrecciones*, comisariada por el destacado filósofo Georges Didi-Huberman y *La caja entrópica*, del comprometido artista Francesc Torres, han materializado esta nueva manera de presentar el arte y el patrimonio.

Gracias a aportaciones privadas, la colección ha crecido con nuevas obras, como ha sido el caso de la excepcional tabla de Lluís Dalmau *Decapitación de san Baudilio*, financiada por la Fundación Palarq y 200 fotografías de Oriol Maspons, gracias a la Fundación Nando y Elsa Peretti. A través de la Fundación Amigos del Museu Nacional se ha adquirido una obra de Casagemas y un óleo de Josep Guinovart.

La colección ha ampliado su repercusión a través de los numerosos préstamos realizados a museos del país y de todo el mundo. La proyección internacional del museo y el trabajo en red también se han visto reforzados través de la participación en los encuentros del grupo Bizot de directores de museos de todo el mundo y en foros de conocimiento internacionales en Miami, La Habana, Beijing o Cleveland.

La dimensión social del museo ha sido uno de los objetivos y puntales de la actividad. Este 2017 hemos colaborado con el Hospital del Valle de Hebrón y un colectivo de artistas en el proyecto Llenamos de colores el hospital infantil, para hacer más amable el entorno a los niños hospitalizados y a sus familias. El resultado ha sido un mural de 9 metros inspirado en la obra del museo *Ramon Casas y Pere Romeu en un tándem*, que ha quedado en el hospital.

En cuanto a organización interna, el museo ha participado en el plan piloto de Función Pública impulsado por la Generalitat de Cataluña, un proyecto experimental para evaluar las competencias y el logro de resultados del personal de la administración pública y mejorar así el servicio público.

ENGLISH TEXT

There was intense activity during 2017, highly centred on the works for the new presentation of Renaissance and Baroque, which has been launched in January 2018, on introducing a more contemporary vision and a more critical look at the background and the layout of temporary exhibitions, on strengthening national and international ties and on the work to construct a more open and more social museum.

We kicked off the year with the approval of the director, Pepe Serra, for a five-year term as museum director. The Board of Trustees thus expressed its trust in the director and its commitment to the project at the Museu Nacional.

The museum project moved forward with the renovation of the galleries for the Renaissance and Baroque collection, a cross-department project led by management and conservation. All museum areas have been involved, especially the museography and restoration teams, as many works from the storage rooms were added to the dialogue.

The recuperation of Catalan artists via monographic exhibitions continued during 2017. Shows were presented dedicated to Ismael Smith, Torné Esquius and Ramon Pichot.

The reformulation of the temporary exhibitions, with the desire to break moulds and become a museum that provokes critical thought and reflection among visitors was another of the directions of the museum's work. *Uprisings*, curated by the prominent philosopher Georges Didi-Huberman and *The Entropic Box*, by committed artist Francesc Torres, materialised this new way of presenting art and heritage.

Thanks to private donors, the collection has grown with new pieces, such as the exceptional medieval panel painting by Lluís Dalmau, *The Beheading of Saint Baldirus*, financed by the Palarq Foundation, and 200 photographs by Oriol Maspons, with thanks to the Nando Foundation and Elsa Peretti. A work by Casagemas and an oil painting by Josep Guinovart were acquired through the Museu Nacional's Amics Foundation.

The collection's impact has increased via numerous loans made to museums in Spain and around the world. The museum's international networking has likewise been strengthened through participation at meetings at the Bizot Group of world-wide museum directors and internationally renowned forums in Miami, Havana, Beijing and Cleveland.

The museum's social dimension was one of the objectives and core areas of activity. In 2017 we collaborated with Vall d'Hebron Hospital and an artist collective on the project We Fill the Children's Hospital with Colours (<http://blog.museunacional.cat/en/we-fill-the-childrens-hospital-with-colours/>), to make the setting more pleasant for hospitalised children and their families. The result was a nine metre long mural inspired by the museum's artwork *Ramon Casas and Pere Romeu on a Tandem*, which remained at the hospital.

With regard to internal organisation, the museum participated in the pilot plan on public function, promoted by the Catalan Autonomous Government, an experimental project to evaluate the competences and attainment of results of public administration staff, with the aim of improving public services.

MUSEUS DE CATALUNYA AMB ELS QUALS COL-LABORA EL MUSEU NACIONAL

Arts Santa Mònica, Barcelona

Ca l'Arenas. Centre d'Art del Museu de Mataró

CaixaForum (Barcelona i Lleida)

Can Serra. Museu de Mataró

Centre Jujol - Can Negre, Sant Joan Despí

Espai Bombers. Parc de la Prevenció de Barcelona

Fundació Joan Miró, Barcelona

La Sala. Sala d'exposicions municipal, Igualada

Museu d'Arqueologia de Catalunya, Barcelona

Museu d'Arqueologia de Catalunya, Empúries

Museu d'Art de Cerdanyola

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Museu Comarcal de Manresa

Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Museu d'Art de Girona

Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Museu Maricel, Sitges

Museu del Modernisme, Barcelona

Museu de Montserrat

Museu Municipal de Molins de Rei

Museu Picasso, Barcelona

Museu de Premià de Dalt

Museu de Valls

Museu de la Vida Rural, L'Espluga de Francolí

Palau del Lloctinent, Barcelona

Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, Barcelona

Xarxa de Museus d'Art de Catalunya

ENTITATS LOCALS AMB LES QUALS COL-LABORA EL MUSEU NACIONAL

A Bao A Qu

Agència Catalana de la Joventut
de la Generalitat de Catalunya

Agència Catalana del Patrimoni
Agrupació d'Aquarel·listes de
Catalunya

Ajuntament de La Garriga
All Thing Stones

AmagatTeatre

Art &Coop

Arxiu Històric de Barcelona

Associació d'Artistes i Artesans,
Foment de les Arts i del Disseny
Associació Catalana d'Escoles de
Música

Associació del Concurs
Internacional de Música Maria
Canals de Barcelona
Associació per a la Gestió Integral
de Projectes Socials

Ateneu Barcelonès

Ateneu Popular 9barris

Barcelona Gallery Weekend

Biblioteques de Catalunya

Camp d'Aprenentatge de
Barcelona

Centre de les Arts del Circ Rogelio
Rível

Centre d'Estudis Comarcals del
Ripollès

Centre de Recursos Pedagògics
de Santa Coloma de Gramanet

Centre de Recursos Pedagògics
Sants-Montjuïc

Cercle Artístic de Sant Lluç

Comissaria de Mossos
d'Esquadra de Plaça Espanya
Comunitat de pràctica Patrimoni
i Escola

Consell d'Innovació Pedagògica
Conservatori del Liceu
Construint a la Sala
Cor Llevant

Direcció General de Cultura
Popular, Associacionisme i Acció
Culturals, Generalitat de Catalunya
Districte Municipal Sants-Montjuïc
Drawing On Location

Edualter. Xarxa de recursos per
la pau, el desenvolupament i la
interculturalitat

El Palomar

Entitats de l'Apropa Cultura

Escola d'Art La Industrial

Escola de Cultura de Pau

Escola Eina

Escola d'Enginyeria de Terrassa
de la Universitat Politècnica de
Catalunya

Escola Joso. Centre de Còmic i
Arts Visuals

Escola Miquel Bleach, Barcelona

Escola Politècnica Superior de la
Universitat de Vic

Escola Superior de Música de
Catalunya (ESMUC)

Escola Universitària Salesiana de
Sarrià

Espai Avinyó

Facultat de Belles Arts (UB)

Ficòmic/Saló Internacional del
Còmic de Barcelona

Filmoteca de Catalunya

Foment de les Arts i del Disseny
(A-FAD)

Fundació Catalana de l'Esplai

Fundació Catalana de la Síndrome
de Down

Fundació Joan Ponç

Fundació "la Caixa"

Fundació Pere Tarrés

Fundació Vila Casas

Galeria Mayoral, Barcelona

Hospital Maternoinfantil de la Vall
d'Hebron

IES Consell de Cent

IES Joan Coromines

IES Les Corts

IES XXV Olimpíada

Institució de les Lletres Catalanes

Institut Català de les Dones

Institut de Ciències de l'Educació
(UAB)

Institut de Cultura de Barcelona

Institut d'Estudis Catalans

Institut Europeu de la Mediterrània

Institut Municipal d'Educació de
Barcelona

Institut del Teatre. IT Dansa
Loop Festival

Mercat de les Flors

Mobile World Capital

Open House Barcelona

Servei d'Ordenació Curricular
d'ESO i Batxillerat, Departament
d'Ensenyament

Taller de Músics

Tantàgora Serveis Culturals

Taula de treball Museus i
Accessibilitat

Universitat Abat Oliva

Universitat Autònoma de
Barcelona

Universitat de Barcelona

Universitat de Lleida

Universitat Internacional de
Catalunya

Universitat Oberta de Catalunya

Universitat Pompeu Fabra

Universitat Rovira i Virgili,
Tarragona

**MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA**

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

